WWW.UNILIBRS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА
КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:
ЗА СРБИЈУ . . . . . 6 дин. МЕСЕЧНО
ОД ЈЕДНОГА БРОЈА . . . . . 0·40 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА 15 дин. МЕСЕЧНО

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:
Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љуб. П. Ћирић.

Број 20 | УТОРАК 25 ДЕЦЕМБРА 1890 | Година I

26 САСТАНАК

9 децембра 1890 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Паја Вуковић

СЕКРЕТАР

Љуб. Ћирић.

(НАСТАВАК)

(О самоуправ. и држав. службама).

Чл. 39. — Сем способности, на награђивање државних и само управних чиновника и духовних лица свештеничког положаја утичу и године службе.

Чл. 40. — Због овога сви државни и само управни чиновници, као и свештеници деле се на 8, 10 или 13 класа.

Чл. 41. — Класе се добијају сваке треће или четврте године и одговарају годинама службе.

Чл. 42. — Професори и учитељи деле се на 8 класа, а последњу класу добијају четврте године своје службе.

Чл. 43. — Полицијски, дипломатски, финансиски, војни, привредни, просветно-канцелариски чиновници, као и свештеници, деле се на класе, а последњу класу добијају четврте године своје службе.

Чл. 44. — Према овом закону свештеницима ујамчава се плата, која ће се одредити особитим законом.

Чл. 45. — Инжињери и лекари деле се на 10 класа и у сваку служе по три године.

Чл. 46. — Према овом закону сваки ће се државни чиновник и потписивати са оном класом, у којој се налази. Прво ће написати свој положај; н. пр. начелник, професор, доктор, министар, секретар и т. д. а за овим — „чиновник“ III-ће, V-те, VI-те и т. д. класе, које буде; војни ће такође написати прво свој положај: командант батаљиона, пука и т. д. а за овим IV-те, VII-ме и т. д. класе, у којој се који буде налазио.

Чл 47. — Самоуправни чиновници деле се на 13 класа, а последњу добијају после четврте године своје службе.

Чл. 48. — За самоуправне чиновнике изаћи ће особити закон о њиховој одговорности.

Чл. 49. — Све класе, на које се код нас деле чиновници према овом закону, укидају се, па се сви, како државни, тако и самоуправни чиновници по својим годинама службе преводе на ове класе.

Чл. 50. — После сваке треће или четврте године службе, како коме по струкама класе долазе сви чиновници, како државни тако и самоуправни добијају по 4% повишице од своје плате.

Ову повишицу добијају и свештеници.

Чл. 51. — Ове повишице почеће вредити за све државне и самоуправне чиновнике, који се налазе у служби, као и за оне, који се после овог закона ове приме, као прве повишице.

Чл. 52. — Према овим повишицама законом ће се регулисати и плате чиновника, како оних, који ступају у службу тако и оних, који служе мање од 5 година.

Чл. 53. — Повишице добијају и сви они државни и самоуправни чиновници, који због неполагања државних испита остају у једном истом положају.

Чл. 54. — Повишице свештеницима рачунају се исто онако, као и државним чиновницима.

Чл. 55. — За ванредне заслуге државним и самоуправним чиновницима, дају се повишице, које припадају једној или више класама и ако овакови, због недржања државних или самоуправних испита нису у стању да заузму више положаје.

Чл. 56. — Плате самоуправним чиновницима и свештеницима регулисаће нарочитим законом.

При овоме има ће се у виду разлика између самоуправних чиновника великих општина и малих; између самоуправних, који служе у општинским управама или у другим важнијим самоуправним струкама.

Чл. 57. — Самоуправни чиновници и свештеници добијају своје плате или од општина или од срезова или од округа.

Чл. 58. — Државни и самоуправни чиновници, који се унапређују периодично, као учитељи, телеграфисте, инжињери, судије и т. д. добијају на своје класе само по 2% повишице од своје плате.

Чл. 59. — Године службе државних чиновника, проведене у разним самоуправним службама, рачунају се исто онако, као проведене и у државној служби.

Чл. 60. — Исто тако и године службе самоуправних чиновника, проведене у државној служби, рачунају се, као и проведене у државној служби.

Чл. 61. — Нико се од државних и самоуправних чиновника из службе не може отпустити без судске пресуде, којом се осведочава кривично дело.

Чл. 62. — Војни чиновници (официри и т. д.) подлеже пресудама војних закона.

Чл. 63. — Свештеници пак у својим званичним дужностима подлеже пресудама црквених закона.

Чл. 64. — Због неспособности или изнемоглости, како државни тако и самоуправни чиновници, могу се само пензионирати.

Чл. 65. — Право на пензије задобијају сви државни и самоуправни чиновници, после проведених 5 година дана у својој служби.

Сваки чиновник, кад одслужи законити рок, добија потпуну пензију.

Чл. 66. — Према годинама службе рачуна се и проценат од плате, који сваком чиновнику, као пензија припада.

Чл. 67. — Овако регулисано право на пензију вреди ће само за оне чиновнике, који не служе више од 5 год. у државној или само управној служби.

Чл. 68. — За све чиновнике, који служе више од 5 год. у државној или самоуправној служби, право на пензију остаје по старом закону о пензијама чиновника.

Кад ко умре од чиновника, не оставивши после себе никога, сем старе и сироте родитеље, онда ови уживају оваког припадајућу му пензију.

Чл 69. — Пензије самоуправних чиновника и свештеника рачунају се исто онако, као и државних чиновника.

Ако је који од пензионираних чиновника, који је законит рок одслужио за посао још употребљив и ако такав изјави, да жели службу и даље продужити, добија у поновној служби сем пензије и плату равну $^1/_3$ његове пензије.

Чл. 70. — И само управни чиновници, заједно са свештеницима улажу исти проценат од своје плате у управу фондова, као и државни чиновници за удовички фонд.

За пензију рачунају се све године службе, ма да је ко службу више пута напуштао.

Чл. 71. — При прелазу из службе какве стране државе у службу код нас рачуна ће се само $^1/_3$ од времена службе, проведене на страни

Чл. 72. — Кад се државни или самоуправни чиновник из службе отпусти, враћају се улози удовичког фонда, ако их овакав затражи.

Чл. 73. — Прелаз из државне службе у самоуправну и обратно, потпуно је дозвољен и државним и самоуправним чиновницима.

Премештање чиновника врши се само кад је прека потреба.

Међутим учитељи, свештеници, телеграфисте и овима подобни чиновници, могу се споразумно мењати са својим местима, само што о овоме морају да известе надлежне.

Чл. 74. — Сви чиновници, како државни, тако и самоуправни имају право на упражњавање свију радња законом дозвољених, као и остали грађани земље.

Чл. 75. — Порезе свију државних и самоуправних чиновника, које им наплате припадају и проценти за удовичке фондове, задржавају се на касама, одакле плате примају.

Чл. 76. Све, што се не коси с овим законом у досадањем закону о чиновницима грађанског и војнод реда, као и у закону о наградама свештеника, остаје и даље у сили.

Чл. 77. Овај закон ступа у живот, кад га Краљ потпише.

4 новембра 1890 год.
у Београду.

ПРЕДЛАГАЧ ЗАКОНСКОГ ПРЕДЛОГА О ДРЖАВНИМ И САМОУПРАВНИМ СЛУЖБАМА У ОПШТЕ

Атанасије Вучковић,
НАР. ПОСЛАНИК.

Разлози за овај предлог јесу ови:

1. Што је крајње време да имамо један општи закон о државним и самоуправним службама.

2. Што посебни закон о државним и самоуправним чиновницима, не могу довољно да престављају опште потребе свију фактора државне и самоуправне машинерије, како ваља.

3. Што смо до сада у земљи толико рамали једино с тога, што нам је закон о чиновницима врло непотпун.

4. Што су према досадашњем нашем закону о државним чиновницима могле наше владе да, без сваког обзира на спрему и године службе узимљу људе са сокака и да их постављају у највеће положаје.

5. Што је крајње време, да се једном истински стане на пут свакој самовољи од стране наших влада у односају чиновништва, јер је ово већ толике ударе нашој земљи причињавало.

6. Што је од преке потребе да и ми доживимо то време, да сваки чиновник у нашој земљи прилегне једном за свагда на руд поштеног рада и труда и да се узда у своје истинске способности, а не да се све и сва исчекује само од разних протекција.

7. Што и наш садашњи уставни и самоуправни живот од нас захтева, да што пре дођемо до природног уређења нашег чиновништва у опште, ако желимо истинске користи и плодове од нашег новог живота да жањемо.

У овом предлогу има једна врло велика новина, коју на сваки начин треба да уведемо. Та се новина састоји у подели чиновништва на класе. Том се новином издвајају способности за веће положаје на једну страну, а године службе са спремом за извесне положаје на другу страну. Способности за веће положаје, дају положаје свезане с бољим наградама; а године службе са спремом за извесне положаје, дају класе, свезане с мањим наградама. Јер није право, да се неспремном лицу за веће положаје оваки положај дају; а није право, да се један вичан у извесном положају никако и ничим не награђује А овако је до сада код нас морало да буде. Због дужег служења морали су се сила пута и неспремни за даље радове да аванзују; или су неки цео век проводили само са неколико дуката месечне плате при једној истој награди без икаког призрења на пошген и изврстан свој рад, кога обављају у свом положају. Најзад није право, да се један човек спреман за извесан положај, одваја од овога; али неће пак бити право, да се овакав преда свакој заборавности.

У овом предлогу тражи се већа спрема од свију чиновника у опште; а ово захтева наш садашњи живот, ако хоћемо у свачему, да на чврстој нози стојимо.

Предлог даље тражи, да се не прави разлике између државних и самоуправних чиновника, а ово с тога, што су обе врсте ових чиновника подједнако важна за целу земљу.

Што се у предлогу тражи, да свима чиновницима у нашој земљи буде дозвољено упражњавање радња законом дозвољених, то је с тога, да би се што пре могли материјално да развијемо.

Овим би се предлогом у нашој војсци укинуле титуле племства, које су осмим чланом нашег Устава забрањене — титуле — подпоручик, поручик, мајор, генерал и т. д.

4 новембра 1890 год.
у Београду

Атан. Вучковић
НАР. ПОСЛАНИК

Потпредседник — Сви прочитани предлози упућују се одбору за преглед посланичких предлога.

Изволте чути интерпелацију.

Секретар Љуба Ћирић — чита;

Интерпелација

НА

господина министра финансије

Поводом моје интерпелације о злоупотребама дуванских чувара, који су под запоаедништвом Марка Шпартаља — окривљени чувари а нарочито Шпартаљ, употребљују све недозвољене мере, да осујете или да изопаче истрагу, било да изнуде знатна признања, било да скрену са правога пута по-

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ведену истрагу, хватајући заинтересоване посреднике, као лажне сведоке.

Све ово у стању је да помути стање ствари, и да спречи сазнање истине, а на штету правде и државнога угледа.

С тога поновљ интерпелиштм г. министра, а у вези са мојом ранијом интерпелацијом: *мисли ли господин министар уклонити Марка Шпартала са свога места и учинити га безопасним по сазнање истине у жалосном стању које су произвели Маркови чувари?*

7 Децембра 1890 год.

у Београду.

Тома Јовановић

народ. посланик за окр. врањски.

Потпредседник — Ова интерпелација упућује се надлежном Министру, да он одговори на њу.

Раде Протић — Ја сам са још неколико мојих другова поднео председништву један предлог у коме сам тражио, да укинемо један штетан издатак по државну касу. Ствар је у овоме. Кад се год. 1886 састала Нар. Скупштина у Нишу, која је била састављена већином из напредњачких посланика, она је донела штетно решење, којим се одобрава државна помоћ од 2400 дин. годишње породици пок. Вељка Јаковљевића. Да не би тај издатак и даље остао, то сам тражио, да се тај мој предлог о укинућу те помоћи огласи као хитан.

Молим г. г. посланике да ме потпомогну (Потпомаже га довољан број посланика).

Потпредседник — То је требало још раније казати и тражити, да се огласи као хитан; међу тим председништво је већ упутило одбору тај предлог.

Раде Протић — Ја молим да се преко реда огласи као хитан.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина тражење г. Протића? (Усваја).

Сад прелазимо на дневни ред; на дневном је реду извештај одбора за молбе и жалбе. Но пре него што пређемо на дневни ред дајем четврт часа одмора, пошто другови пок. Јанка Пурића бив. народн. посланика, дају покојнику парастос у цркви. Ко би хтео од г. г. посланика да присуствује парастосу, може отићи у цркву. (Настаје одмор).

После одмора.

Потпредседник — На реду је извештај одбора за молбе и жалбе о решеним молбама и жалбама. Молим г. известиоца да прочита.

Известилац Мијаило Ристић чита:

Ник. Марјановић срески писар у пенсији моли: да му се из држ. касе изда попутнина и подвозни трошкови за време срп. бугар. рата, за то што је из Беле Паланке у Ниш и из Ниша натраг среску касу и архиву спроводио и што је другом приликом извесне транспорте спроводио, за што је и прошлој Скупштини молбу подносио, па му није решено.

Решење: Одбор је мишљења да се ова молба одбаци, јер усваја разлоге министра финансије, по којима ни једноме чиновнику не припада накнада за рад на др. местима за све време, док је Пирот био у рукама непријатеља.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Др. В. Суботић моли да Нар. Скупштина реши: да му се 5 година што је провео као варошки физикус у Земуну урачунају као године проведене у крал. српској државној служби.

Решење: Да се одбаци, јер нема никаквих законских разлога да се уваже и оне године, које су проведене у другој држави.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Миленко Поповић из В. Бањице жали се против начелника ср. власотиначког, што га је неправедно осудио на казну због кријумчарења дувана и што му је одузео колс. и коња, у којима је дуван нађен, па моли да се од казне ослободи.

Решење: Да се не износи пред Скупштину као ненадлежну за ову молбу.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитани извештај? (Усваја).

Известилац чита:

Мија Костић и још једанајест лица из Прокупља жале се, што им је овогодишњи дуван јевтино процењен, па моле за наредбу да се у томе учини исправка.

Решење: Да се не износи пред Скупштину, јер није надлежна за ове ствари.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Ђорђе Аранђеловић из Прокупља жали се против осуде Управе монопола дувана.

Решење: Да се не износи пред Скупштину, јер није надлежна за то.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одбор. мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Јанко Марковић из Ниша моли Народ. Скупштину, да га ослободи од казне на коју га је осудило Начелство окр. нишког пресудом КМ 2950 ове године.

Решење: Да се не износи пред Скупштину јер није то њен посао.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборски извештај? (Усваја).

Известилац чита:

Миленко Петровић из Дњина (ср. драгачев.) моли да буде ослобођен од плаћања новч. казне од 17740·40 д. на коју га је начелство окр. чачанског осудило због недозвољеног сађења дувана.

Решење: Да се не износи пред Скупштину, јер није надлежна за то.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одб. мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Вел. Ковачевић из Губина Дола (ср. и окр. ужички) моли да му се његовом сину смањи рок служења у војсци.

Решење: Да се не износи пред Скупштину, јер није надлежна за то.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одб. мишљење? (Усваја)

Известилац чита:

Крста Шећовић коњички мајор моли да му се уважи 8 год. 6 мес. и 27 дана што је у рус. војсци провео.

Решење: Због недостатка разлога за задовољење молиоца, да се пређе на днев. ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одб. мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Грађани општине рибарске (окр. тимоч.) моле да се укине закон о трошковима управних власти.

Решење: Пошто молба ова садржи предлог, а ове треба да поднесу посланици, то се преко ове молбе прелази на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одбор. мишљења? — (Усваја).

Известилац чита:

Станоје Веселиновић из Ниша моли, да се нареди тамошњем општ. суду, да пресуде извршује у законом року.

Решење: Да се пређе на дневни ред, јер то не спада у њен рад.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одб. мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Адам Трајновић из Жидиља моли, да његов шурак Паун Николић буде ослобођен казне од 2 г. робије и једну годину полиц. надзора, на што је осуђен поротним судом од 1889 г. мес. Децембра.

Решење: Да се не износи пред Скупштину, јер није надлежна за то.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитан извештај? (Усваја).

Известилац чита:

Радосав Добрињац из Дубрава (ср. добричког окр. топлички) жали се, што се њему и још 25-торици пориче право својине на земљу, на којој су настањени.

Решење: Скупштина није надлежна за ове предмете, и да се пређе на днев. ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Тихомир Давидовић, сељак из Бањице у окр. рудничком жали се против ср. начелника, који је поништио избор његов за председника.

Решење: да се не износи пред Скупштину, јер није позвала за решавање ових ствари.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина мњење одборско? (Усваја).

Известилац чита:

Драгутин Плајел директор реалке београдске моли да му се урачуна у указне године службе време, што је провео као инжињер београдске општине.

Решење: По закону о чиновницима године проведен. у општ. служби не могу се рачунати у године указне државне службе, те је с тога одбор мишљења да се ова молба одбаци.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење. (Усваја).

Известилац чита:

Чиновници војено-техничког завода у Крагујевцу (тројица њих), моле да се у чл. 41, закона о устројству војске учини допуна у том смислу да се године подофицирске службе рачунају у указне.

Решење: Да се не износи пред Скупштину јер садржи предлог, који могу поднети Скупштини само посланици.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење (Усваја).

Известилац чита:

Радосав Грујић и Милош Пантелић из Даросаве моле, за наређење Скупштине: да се сав персонал општине даросавске са дужности одклони у што краћем року.

Решење: Да се не износи пред Скупштину јер не спада у њену надлежност.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја)

Известилац чита:

Суд општине негбињске срез златиб. окр. ужич. моли да се отвори ћумрук на Банову Броду.

Решење: Као предлог да се не износи пред Скупштину.

Милан Ђурић — Ја, господо, не бих говорио кад би се слагао с мишљењем одборским. Овде видимо да општине неготинска и друге, траже да се отвори карантин који је њима потребан и користан. Ја не знам да је за тај крај врло потребно да имају саобраћај, јер он износи и извози ракију и друге своје производе и он би спајао Нову Варош са Србијом. С тога овај је предлог врло важан и не би требало прећи преко њега на дневни ред и ја молим Скупштину да у интересу наше производње, у интересу извоза производа из тог краја упути овај предлог на призрење влади.

Тома Бојичић — И ја мислим да не треба прећи преко овог на дневни ред, јер је предлог тај користан за цео крај и онда користан је за целу земљу, за то бих ја био мишљења да се ова достава упути дотичном министру на оцену.

Известилац — кад је одбор о овој молби решавао он је саслушао надлежног министра, који није хтео пристати да се по овој молби донесе другојаче решење.

М. Ђурић — Хоћу да и по други пут говорим о овој ствари, јер сад овде видим и г. Министра председника. Ја не налазим да треба тако радити по овој молби, као што је то одбор учинио, јер је влада наша већ радила нешто по овоме и пут је један трасиран на Кокину караулу. То је чињено све с тога што, се увидело да је потребно за тамошњи крај, да има извозну тачку. С тога ја понављам да овај предлог у интересу правде, у интересу наше производње, у интересу извоза наше ракије, у интересу целог тог краја и целе земље, треба усвојити и карантин основати и остварити. Ви сви, господо, знате да цео овај крај нема ни школа а и цркава мало, а то је све с тога што је овај крај по све сиромашан, јер код њега не може да успе ни жито ни шљиве и нико неће пажње на то да обрати и томе крају да помогне. Овим би се предлогом том крају много помогло и ја молим Скупштину да овај предлог упути влади на оцену, а молио бих г. Министра председника да по овој ствари одговори и да га прихвати.

Ђока Анђелковић — Ја, господо, мислим, да би се пре могао постићи резултат по овој ствари кад би г. прота М. Ђурић поднео предлог о овоме. Тада његово тражење, да се предлог упути надлежном министру на оцену може бити примљен. Дакле нека се поднесе предлог па ће Скупштина о њему донети своје решење, јер ово је молба која садржи предлог и Скупштина о њој не може решавати.

Мијајло Поповић — Ја сам устао да помогнем разлоге г. Анђелковића и да их подупрем. По члану 61 закона о пословном реду у Скупштини прописано је ко има права да подноси предлоге Скупштини. Дакле сасвим је јасно да ми, држећи се закона о пословном реду, морамо одбити све молбе које садрже предлоге и према томе Скупштина се неможе упуштати у решавање једне ствари све дотле, докле она буде носила карактер молбе а садржавала предлог. С тога ја позивам г. Милана Ђурића да напише предлог о овој ствари и онда ће Скупштина о томе моћи решавати.

Председник министарства С. Грујић — Нисам био овде у почетку и нисам чуо тај предлог о коме је реч, али из говора поштованог проте Милана Ђурића као и одговора друге господе посланика, видим да се говори о карантину који се има отворити у правцу ка Новој Вароши. Пре свега имам да је изјавим, да на ово требао би надлежни министар да одговори, те са тога ћу се за сад ограничити у одговору мом само на оно, што су већ казали нека г г. предговорници а то је: да се не може ова молба упутити влади на оцену, јер би то било противно закону о пословном реду; а ако господа посланици налазе потребу да тај карантин треба да се отвори, ја би их молио да поднесу о томе предлог па ће се поступити као што је законом прописано.

Потпредседник — Претрес је свршен. Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита: «Суд оп. Доњо-Видовачке (ср. параћински) моли, да се имање појединаца у другим општинама из пописних књига тих општина пренесе у пописне књиге општине где стално живе.

Решење: Пошто ова жалба садржи предлоге, а предлоге могу чинити само посланици, с тога и не треба исту пред Скупштину и износити.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Известилац чита:

Јован Стојановић из Криве Реке жали се против пресуда суда округа ужичког, којом је осуђен да плати 240 дин.

Решење: Како расматрање и оцењивање судских пресуда не спада у круг скупштинских послова, то да се ова молба одбаци.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Деспот Савић из Ћуприје моли да му се признаду године што је провео у подофицирској служби.

Решење: Како законом нису признате за указне године службе и оне године нижих чинова у војсци, то је одбор мишљења да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Мата Мукић бив. радник фабрике жали се што је отпуштен из фабрике.

Решење: Пошто Скупштина није надлежна за ствари оваквe природе, то да се и не износи пред Скупштину.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Живан Марковић опанчар из Мојковића (у окр. подринском, ср. рађевском) моли да се укину сеоски дућани или оствари подела радња.

Решење: Пошто ова молба садржи предлог, а предлоге могу чинити само посланици, то да се и не износи пред Скупштину.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилаа чита:

Суд општине Расанске у окр. жупском срезу крушевачком моли, да се пореза плаћа само у једној општини и друго.

Решење; Пошто ова молба садржи предлог, а предлоге могу чинити само посланици, то да се и не износи на Скупштину

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Видојко Живадиновић из Д. Соколовице (у окр. тимочком) моли да сваки грађанин, коме се деси пољевина буде осигуран од оног села или вароши где станује.

Решење: Пошто ова молба садржи предлог, а предлоге могу чинити само посланици, то да се и не износи пред Скупштину.

Подпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Суд општине Кривајске моли да се свештеницима плаћа по 1 динар од куће и др. (још 7 разних предлога.)

Решење: Пошто ова молба садржи предлот, а предлоге могу чинити само посланици, то да се не изнвси пред Скупштину.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја.)

Известилац чита:

Суд општине Доњо-Видовачке у срезу параћинском моли да се свештенику даје бир у житу а не у новцу и да се друм који води од Мајдана Државног оправља о државаом трошку.

Решење: Пошто оза молба садржи предлог, а предлоге могу чинити само посланици с тога и не износити исту пред Скупштину.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја.)

Известилац чита:

Јоксим Маричић из Виче у сразу драгачевском моли да му се исплате коњи и хамови, које је дао за време српско-бугарског рата па су му пропали.

Решење: Да се упути министру војном те да ову ствар расправи по законским прописима.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја)

Известилац чита:

Сељани села Мосне (у окр. крајинском срезу поречком) моле да се од општине Доњо-Милановачке одвоје и да образују засебну општину.

Решење: Пошто нису испуњене одредбе чл. 2 и 3 закона о општинамо то је одбор мишљења да се ова молба одбаци.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Јуца жена Петра Николића, свештеника Лазичког, жали нам се против пресуде окр. рудничког,

Решење: Да се не износи пред Скупштину јер расматрање судских пресуда није посао скупштински.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја),

Известилац чита:

Др. Мијајло Лешчински моли да му се године (5 година и десет месеци) што је провео као општински лекар у Нишу и Свилајенцу урачунају у године, укаане службе.

Решење: По закону се не рачунају године проведене у општинској служби као указне, те с тога је одбор мишљења да се ова молба одбаци.

Потпредсадник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Коста Миловановић из Београда моли да му Скупштина даде место у војсци.

Решење: Да се не износи пред Скупштину, јер не спада у круг њених послова.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Живка Лукићева бив. учитељица, жали се против решења министра просвете, којим је отпуштена из службе.

Решење: Да се не износи пред Скупштину јер решавање оваких молаба не спада у круг послова скупштинских.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита;

Коста Великић трг. из Свилајенца моли да му Народна Скупштина да повластицу на предење свиле.

Решење: Како је г. министар изјавио: да молилац није могао да да тражене законске гаранције, то је одбор мишљења, да се ова молба одбаци.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Ђура Шаринић рачуноиспитач војног министарства моли да му се уваже године службе, што је провео у аустриској војсци: 12 година и 8 месеци.

Решење: Одбор је мишљења да се ова молба одбаци, јер молилац није провео те године у срп. војсци, те да му их срп. држава призна у указне.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја)

Известилац чита:

Милутин Симић из Трубаревца (у срезу бањском окр. тимочком) моли да се измени чл. 12. закона о уређењу санитетске струке.

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Решење: Да се не износи пред Скупштину, јер садржи предлог, на који молилац нема права, да га Скупштини подноси.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

С. Дабић учитељ школе грђанске, моли Народну Скупштину, да му се уваже године службе које је провео као учитељ у Аустро-Угарској.

Решење: Одбор не налази да би се могле уважити тражене године службе, те с тога предлаже Н. Скупштини, да се ова молба одбаци.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Сељани из Тићевца моле да Народна Скупштина узакони, да и села, која имају имање од 200 пореских глава, могу бити засебне општине, те да и они могу образовати засебну општину.

Решење: Одбор је мишљења да ову молбу ваља одбацити по што молиоци нису испунили услове које захтева закон о општинама а на име чланови 2, 3 и 4.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Паун Јовић и још 53 грађана из Кочетина моле да Народна Скупштина одобри да се њихово село одвоји од бошњачке и образује за себе општину.

Решење: Из разлога што молиоци нису испунили услове које налаже закон о општинама, а поименце чланове тога закона 2, 3 и 4, одбор је мишљења, да се молба не може уважити.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Симо Недић судија моли, да Народна Скупштина реши: да му се у указне урачунају 4 године, 8 месеци и 15 дана, што је провео као практикант.

Решење: Да се одбаци, јер се практиканске године службе не могу по закону рачунати у указне.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Павле А. Павлићевић срески начелник у пензији, моли да му се као указне рачунају године, што је провео у учитељској служби.

Решење: Да се молба одбаци, јер је молитељ пензионисан пре закона о основним школама, по коме се учитељске године рачунају у указне, те се на њ не може применити чл. 57 поменутог закона.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Михаило Б. Станишић капетан у пензији моли да му се уваже године службе, проведене у руској војсци.

Решење: На основу закона не могу се године службе проведене у другој држави сматрати као године проведене у Србији, те је с тога одбор мишљења да се ова молба не може задовољити.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Милосав Рашић тежак из Деонице, моли да Народна Скупштина реши: да му се поврати земља, коју му је општина деоничка одузела.

Решење: Да се преко ове молбе пређе на дневни ред јер не спада у круг скупштинског рада.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Александар Мијоковић из Краљева моли да му се урачуна у указне године службе време, које је провео као економ у ратарској школи.

Решење: Одбор не налази законских разлога, на основу којих би се ова молба задовољила, те је с тога мишљења: да се преко ње пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Сељани села Живице (њих 105) моле да се одвоје од драговачке и образују засебну општину.

Решење: Пошто нису испуњене одредбе чл. 2. и 3. закона о општинским судовима то је одбор мишљења, да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина мишљење одборско? (Усваја).

Известилац чита:

Данило Костић из Наталинаца (у окр. крагујевачком ср. лепеничком) моли за какву службу за контролора дуванског.

Решење: Пошто молбе оваквог рода не подлеже расматрању Скупштине; то је одбор мишљења, да се преко ње на дневни ред пређе.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина мишљење одборско? (Усваја).

Известилац чита:

Сељани из Радошина (у окр. моравском ср. ресавском) моле да се њихово село одвоји од општине војштанске и образује засебну општину.

Решење: Пошто нису испунили услове, које тражи чл. 3. закона о општинама то да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина мишљење одборско? (Усваја).

Известилац чита:

Еснаф болтаџиско-бакалски варошице Петровца моли да се укину сеоски дућани.

Решење: Пошто ова молба садржи у себи предлог, а предлоге подносе само народни посланици, то да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Александер Шпенглер писар министарства војног моли, да Нар. Скупштина реши: да му се 4 год. 4 месеца и 9 дана што је провео као контрактуални официр и дијурниста, урачуна у указне године службе.

Решење: На основу закона о чиновницима године, које је молиоц провео као дијурниста не могу се рачунати у указне с тога је одбор мишљења да Скупштина преко ове молбе пређе на дневни ред.

М. Лешјанин — Молиоц је дошао у Србију у нашу војску у оно време, кад се рат водио; и служба његова коју је као контрактуални официр провео, била је ратна служба, тешка служба и са опасношћу њином скопчана.

С тога држим, да би праведно било да се овом официру, који је врло ваљан, врло храбар да му се та служба уважи, поглавито као што рекох с тога, што рекох с тога, што је он ту службу вршио у оно време кад смо ми највише потребовали старешина и официра у војсци нашој, и с радошћу примали кад се когод са стране појавио. Дакле, ја молим да имате призрења, према такој једној служби, која је, као што рекох у рату вршена, и које призрење заслужује. Није велика ствар три године, а то би се могло учинити.

Потпредседник — Претрес је свршен и стављам на гласање: ко је за то да се мњење одбора прими нека седи, а ко је против нек устане? (Сви седе).

Оглашујем да је мнење одборско усвојено.

Известилац чита:

Јован М. Јекић писар управе топчидерске економије моли, да му се урачунују у указне 4. год. проведене у шумарској служби.

Решење: Законских разлога нема, који би ишли у прилог ове молбе, те је с тога одбор мишљења да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја)

Известилац чита:

Дим. Чобановић виноградар из Смедерева моли да Народна Скупштина одобри, да му се из државне касе да на зајам 15.000 дин. и 50.000 ком. америчанске лозе ради подизања виноградарства.

Решење: Како је одбор извештен од г. министра нар. привреде, да ће држава узети у своје руке овај посао, за који молилац моли, то му је част предложити, да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Благоје Тодоровић наставник ратарске школе у Краљеву моли да му се 6 месеци предавачке службе урачунају у указне.

Решење: Не налазећи никаква законска разлога за задовољење ове молбе, одбор је мишљења: да се преко ње пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја)

Известилац чита:

Ђ. Обрадовић из Књажевца бивши поручник, сада књиговођа тимочке дивизијске области, моли да Нар. Скупштина реши: да му се поврате права стечена за време док је био у војсци.

Решење: Како је молилац изгубио права стечена у војсци судском пресудом, а како опет своју погрешку, коју је назвао „случајном“ не казује ни подноси судску пресуду из које би се могло видити ради чега је осуђен, то одбор не налази разлога, да му треба уважити молбу, већ да се преко ње пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Иван Пљесничар санит. поручник моли, да му се извесне године неуказне службе признаду за указне.

Решење: На основу закона о чиновницима не може се ова молба задовољити и одбор је мишљења, да се преко ње пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Милун П. Ибровац нач. ср. расинског моли да му се неуказне године службе (10 год. 3 мес. и 26. дана) урачунају у указне.

Решење: По закону предавачке године рачунају се у указне само оним професорима, који су положили професорски испит па и њима само 5 год. се могу урачунати а више не, па како ни професорима без положеног испита закон не рачуна предавачке године у указне а ни професорима с положеним испитом не рачуна више од 5 год. то се ни молитељу на основу закона не може молба задовољити и одбор је мишљења, да се преко ње пређе на дневни ред.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина одборско мишљење? (Усваја).

Известилац чита:

Виљем Бадер моли да му се 8 год. 10. мес. и 9. дана контрактуалне службе урачунају у указну службу.

Решење: Чим је г. В. Бадер постао српски поданик, одмах су престали разлози за његову контрактуалну службу, па је с тога одбор мишљења, да му се раније године не урачунају у указне, већ само оне године контрактуалне службе уважити у указне, које је провео као српски поданик а то је време од 9 априла 1882 год.

Радисав Митровић — Господо, ја мислим да ми те године не треба да признамо. Тај г. Бадер има велику плату — 7000 дин. годишње плате с додатком и он тражи да му се још уваже и те године службе. Ја не знам какве су заслуге тога човека а кад би узели ово у обзир да је лане у Скупштини решено, да се странци чиновници отпусте из фабрике монопола дувана и кад он држи оне исте странце, који су и пре били, и кад нема никаквих особитих заслуга а натраћен је више но што вреди, онда мислим да му не треба уважити ове године службе, којим се иде на то да му се осигура што већа пензија. С тога сам против мишљења одборског.

Мих. Поповић — Господо, при решавању оваких ствари треба искључити личности, којих се тиче сама ствар. Кад се ова ствар решавала ја сам био председник у одбору, и обичај ми је био, да скупим више ствари, па да једно питање у начелу решимо, и онда под решење тога питања долазе сви предмети из тога рода. Ове контрактуалне године службе, оне бивају код оних људи, који нису наши поданици; међу тим они врше све послове, које врше и указни чиновници. Сад ми расправљајући то питање, решили смо ово: да контрактуалне године службе нећемо признавати не с тога, што то неби било право, него више из тешких финансијских обзира: али оне контрактуалне године службе, које је неко провео као српски поданик, дакле где није било разлога за котрактуалне године, мислили смо, да треба уважити, јер као што рекох мало пре већина се узима у контрактуалну службу само из нужде с тога, што нису српски поданици, па им се као таквима не може дати дејствителна служба. Али кад тај разлог престане, онда није било нужде, да се неко држи као контрактуални чиновник. Међу тим код молиоца налази се то. Он је био контрактуални чиновник и као српски и као не српски поданик. Према томе, што сам рекао, ми смо рачунали оне контрактуалне године службе које је провео као српски поданик; држали смо да је то право и с тога смо тако учинили. Међу тим ја бих вас умолио, да у начелу треба једном решити ту ствар. То ће бити у толико лакше за одбор.

Дим. Машић — Молим вас, господо, као што нам је познато, финансијско је стање наше доста тражаво, а као што и предговорник рече, слажући се са његовим разлозима држим да би заиста требало да Скупштина донесе једно своје решење које би важило за све сличне случајеве, разуме се за оно што ће бити у будуће, да би се знало како ће се у том случају Скупштина кретати. Са обзиром на то наше тешко финансијско стање, ја држим господо, да ми не би имали довољно места и разлога — кад већ признајемо да државне финансије не стоје сјајно и кад налазимо за потребно да се штеди — кад то стоји, држим, да не би требало бар за неколико година док се финансије не уреде признавати у указну службу, службу оних људи, који су под уговором служили државу не водећи о томе рачуна да ли су били српски поданици или не. Мени се чини да српски поданик не може бити чиновник под уговором, него уговор вреди само за стране поданике. Но узмимо да је са овим господином било тога случаја, да је као српски поданик био под уговором. Баш и да је под уговором био из разлога штедње да би ма шта користили нашим финансијама — истина мала штедња, али на неколико места тако кад се штеди можемо да покажемо пред светом, пред земљом, да хоћемо да штедимо — ја сам противу мишљења одборског. Чак и господа, која су под уговором служила као државни чиновници мислимо да ћемо и њих задовољити у неколико тиме што ће увидети, да је законодавно тело српско имало право. Најзад ми сви знамо и то да не би било право страним поданицима признавати указну службу, дакле оно право што имају наши поданици. То је једно. Друго би чиновници — који служе државу под уговором — кад се узму у службу имали да сматрају то као неку врсту пробе. Ако, док су под уговором, буду добри и кад др-

WWW.UNILIB.RS

жава види да су спремни и да пристају да буду наши поданици, држава ће их постављати као сталне чиновнике. Мислим да је за њих доста добитка и у томе што су као страни поданици дошли у земљу, добили и службу, држава их за то време награђивала и примала их после, као дејствителне чиновнике. То је за њих довољна награда, и ми свакако треба да поштујемо права страних поданика; али ми морамо да штитимо више права наших грађана а то је право само у томе, што српски поданици могу бити чиновници без уговора, а страни морају провести неко време под уговором као контрактуални и с тога ја мислим да не би погрешили кад би одбили све молбе ове врсте.

Радисав Митровић — Ја мислим, господо, да се ми морамо у оваким случајевима, руководити једним начелом и ако мој поштовани пријатељ г. М. Поповић, вели, да треба овом човеку уважити контрактуалне године службе онда ја велим да би свима таковим молиоцима требало уважити то. Међу тим из досадање праксе ми знамо, да је Скупштина лањске године, кад је Виљем Капнер тражио да му се уваже контрактуалне године службе у рату проведене, — решила, да му се не уваже, а ми сад хоћемо овом господину такове да уважимо. Баш ако сте вољни, да то и у будуће у сваком таквом случају радите, онда можете и овде учинити, али ја сам у опште противан, да се те такове молбе уважавају, јер пензија, која ће томе господину и по досадањим годинама службе и плати, припасти, биће довољно велика те нема потребе да је овим још увеличавамо.

Витом. Младеновић — Гледиште одборово у овом случају, господо, врло је правилно, нарочито с тога, што је одбор решио да у начелу не уважава оне године државне службе које су проведене као контрактуалне и као страни поданик, и ја се са тим слажем. Али господо, као и у сваком правилу, тако и овде има изузетка и ја мислим да баш овај треба изузетак усвојити с тога, што одбор не тражи да му се уваже оне године, када је он био контрактуални чиновник и страни поданик него само оне када је постао поданик српски и то је право јер је он могао да не дође с тим питањем пред Скупштину но да је се обратио тада министру да га постави за сталног и био би постављен, но он се није хтео користити тиме, и није хтео гледати на ту личну корист. Он је постао српски поданик и опет остао као контрактуални чиновник. Али кад се свима уважавају године службе који су српски поданици, треба и њему, као равноправном грађанину а с њим је се десио ето један изузетак и за цело таквих случајева неће напред више бити.

Према томе одбор је опет умесно урадио и није му уважио оне године, кад није био још наш поданик, а предлаже, да му се уваже само оне године, кад је постао наш поданик а служио и даље као контрактуални чиновник. Он је могао де добије да му буду уважене ове године и да се не обраћа Слупштини у своје време али он није хтео тиме да се користи, и баш за то, што се обраћа с молбом Скупштини, ја мислим да је право, да уважимо мишљење одбора по тој молби које је потпуно оправдано.

Михаило Поповић — Што се тиче исхода саме ствари, ја нећу да заступам ни једну ни другу страну. Главно је да Скупштина једним својим решењем о таком предмету, који често долазе пред одбор, рашчисти то питање како ће на сваки начин бити лакше и одбору и Скупштини. Господа говорници што су говорили о овој ствари, говорили су у том смислу: како те контрактуалне године службе не треба уважавати. Молим вас господо, да имате на уму да сам и ја казао, да је одбор тога мишљења. Али, ја сад наводим овај други случај. У томе може и погрешка да се деси, да један човек као српски поданик буде у контрактуалној служби. Господин Машић је врло добро казао, да нема смисла, да српски поданик буде у контрактуалној служби. Ја потписујем то мишљење госп. Машића, да нема смисла, да српски поданик буде у контрактуалној служби. Али баш за то, што нема смисла значи: да то треба поправити, и према томе, оне контрактуалне године службе уважити му кад је као српски поданик у контрактуалној служби био.

То су случајеви врло ретки и малобројни, и ја држим, да наша финансија неће доћи ни најмање у опасност, ако уважимо године службе једном чиновнику за овакав случај.

Ја вам опет кажем, да је за мене све једно како ће да испадне решење овога питања, за мене је главно, да се ствар у начелу реши, само, ја ћу да учиним једну благу примедбу и у толико ми је лакше, да кажем што ви који сте противни тврдите да нема смисла, да српски поданик буде контрактуални чиновник, онда што му не уважите те године службе. Кад ви тако тврдите, онда свакојако, ја мислим, да ову молбу треба уважити тим пре, што ће она бити presedent свима случајевима у питањима оваке природе.

Раде Протић — Наше финансиско стање у коме се налазимо, позива нас, да будемо штедљиви у свакој прилици и да не чинимо излишне издатке. Молба молиоца који тражи да му се признаду године контрактуалне службе, не основана је. Он је у добром положају, има плату 6 — 7000 динара. С тога, ја сам мишљења да се његова молба са свим одбаци.

Потпредседник — Ко је за то, да се усвоји мнење одбора нека седи, ко је против нека устане? (Велика већина устаје). Дакле, одбачено је мишљење одборово. Изволте даље.

Известилац чита:

Срета Ј. Стојковић, професор I. београд. гимназије моли, да му се године, што је провео као учитељ цртања, урачунају у указне.

Решење: Како је г. Стојковић у времену, када је постављен за учитеља цртања испунио све услове за предавача, јер је био свршио технички факултет; а како се на основу чл. 57 зак. о основ. школама рачунају учитељима осн. школа године службе у указне, кад положај промене, то је одбор мишљења да се ова молба уважи.

Потпредседник — Ко је за то, да се усвоји мнење одбора, тај нека седи, а које противан нека устане? (Једни: већина седи, други: већина устала).

Потпредседник — По пословнику решавање бива устајањем и седањем, а пошто се Скупштина изражава да је исход гласања сумњив, онда ћемо приступити поименичном гласању, и које за то да се усвоји мнење одбора казаће *за*, а које против казаће *против*.

Секретар чита:

Алекса Ратарац, против; Андра Љубичић, за; Анта Рајичић, против; Арса Дреновац, против; Арса Прокопијевић, против; Арсеније Ирић, против; Атанасије Вучковић, за; Алимпије Васиљевић, за; Аврам Бељић, за; Благоје Божић, за; Богосав Поповић, за; Божа Кунаторовић, против; Живко Малопарац, против; Витомир Младеновић, за; Влајко Тадић, против; Вуча Николић, против; Данило Јовановић, за Димитрије Илићановић, за; Димитрије Машић, против; Добросав Ружић, за: Јакша Станојевић, против; Ђока Анђелковић, за Ђурђе Ђоровић, против; Живан Радосављевић, против; Илија Душмановић, за; Иља Мојић, против; Јанча Јовановић, против; Јован Поповић, против; Јован Јовановић, против; Јова Милојић, против; Јованча Стојановић, против; Јоксим Павловић, против; Јоца Ж. Јовановић, за; Коста Борисављевић, за; Коста Влајић, за; Коста Динић, за; Коста Јовановић, против; Коста Јуришић, против; Лазар Бошковић, за; Лазар Лазаревић, против; Лазар Милосављевић, против; Лазар Миловановић, против; Лука Лазаревић, за; Љуба Јоксимовић, против; Љубинко Милинковић, против; Љуба Ћирић, за; Максим Сретеновић, за; Марко Петровић, за; Мата Максимовић, против; Милан Глигоријевић, против; Милан Мостић, за; Милан Ђурић, за; Милија Миловановић, против; Милојко Лешјанин, за; Милош Обркнежевић, за; Милун Миљковић, за; Милутин Гарашанин, за;

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Одговорни уредник **Ранко Петровић**

Штампа крал. српске државне штампарије